

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת אביחי אברהם בוארון

פ/5565/25

הצעת חוק מקרקעין באזור יהודה והשומרון, התשפ"ה-2025

הגדרות

1. בחוק זה –

"אזור" – כהגדרתו בתקנות שעת חירום (יהודה והשומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ח-1967¹, כפי שהוארך תוקפן ותוקן נוסחן, מזמן לזמן;

"בית המשפט למקרקעין" – כמשמעותו בסעיף 2.

בית משפט

2. שר המשפטים יקים, בצו, בית משפט למקרקעין באזור.

למקרקעין באזור

3. בית המשפט למקרקעין ידון בעניינים אלו:

סמכויות בית

המשפט למקרקעין

(1) תביעות הנוגעות לרישום זכויות במקרקעין באזור על פי סעיף 5;

(2) תביעות בדבר חזקה או שימוש במקרקעין באזור או בדבר חלוקתם או חלוקת השימוש בהם, לרבות תביעות הכרוכות בהן שעניינן חזקה או שימוש במיטלטלין, יהיה שוויו של נושא התביעה אשר יהיה, לרבות תביעות בדבר חכירה לדורות ותביעות אחרות הנוגעות למקרקעין באזור.

4. ערעור על החלטות בית המשפט למקרקעין יידון בפני בית המשפט העליון.

ערעור

5. (א) ראש הממשלה יסמך את שר הביטחון או כל שר אחר, לרבות ועדת שרים, להורות על רישום והסדרה של זכויות במקרקעין באזור.

רישום והסדרה של

זכויות במקרקעין

(ב) מי שרכש זכות במקרקעין באזור בתמורה ובהסתמך בתום לב על הרישום, יהא כוחה של זכותו יפה אף אם הרישום לא היה נכון.

(ג) בהיעדר רישום כאמור בסעיף (א), יהיה יפה כוחו של כל רישום קיים של הקרקעות באזור לעניין סעיף זה.

6. תיקון חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965², אחרי סעיף 279 יבוא:

והבנייה

¹ ק"ת התשכ"ז, עמ' 2741; ס"ח התשכ"ח, עמ' 20; התשפ"ג, עמ' 10.

279א. מפקד באזור יורה על החלת הוראות חוק זה,
בשינויים המחויבים, באזור; לעניין סעיף זה,
"אזור" ו"מפקד" – כהגדרתם בתקנות שעת
חירום (יהודה ושומרון – שיפוט בעבירות ועזרה
משפטית), התשכ"ח-1967³, כפי שהוארך תוקפן
ותוקן נוסחן, מזמן לזמן."

דברי הסבר

במשך שנים רבות, שטחי יהודה ושומרון, ששותרו על ידי מדינת ישראל במלחמת ששת הימים ב-1967, נחשבו על ידי משפטנים בארץ ובעולם כאדמות כיבוש. שטחים אלו, שהם ערש הולדתו של עם ישראל ומקום מושבו של אבי האומה – אברהם, נחשבו בידי משפטנים מסוימים כאדמה ירדנית, אף שהם מעולם לא היו חלק לגיטימי ממדינה ערבית כלשהי, לרבות ירדן.

בשנת 2012 הוגש לראש הממשלה דוח על מעמד הבנייה באזור יהודה ושומרון, שנכתב על ידי צוות משפטנים בראשות שופט בית המשפט העליון בדימוס אדמונד לוי. הדוח קובע בפירוש כי "אין לנו ספק כי מנקודת מבטו של המשפט הבינלאומי, הקמתם של יישובים יהודיים באזור יהודה ושומרון אינה לוקה באי-חוקיות". הצעת חוק זו נועדה לאמץ את המלצות הדוח. הצוות קבע כי יש להחיל את חוקי התכנון והבנייה הנוהגים בשאר שטחי ישראל ביהודה ושומרון, להקים טריבונל שיפטי לדיון בסכסוכי קרקעות (סעיף ז' לסיכום הדוח), ולהחיל את תקנת השוק הישראלית על קרקעות ביהודה ושומרון. כדי למזער את המשגים הנובעים בתום לב כתוצאה ממרשם הקרקעות הירדני, מוצע כי המדינה תקים מרשם חדש לקרקעות ביהודה ושומרון אשר בהליך מסודר יאגד את כל הזכויות במקרקעין באזור זה (בהתאם לסעיף ט' בסיכום הדוח).

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת השמונה-עשרה על ידי חברת הכנסת ציפי חוטובלי וקבוצת חברי הכנסת (פ/4492/18).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ג' באדר התשפ"ה (03.03.2025)

² ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.
³ ק"ת התשכ"ז, עמ' 2741; ס"ח התשכ"ח, עמ' 20; התשפ"ג, עמ' 10.